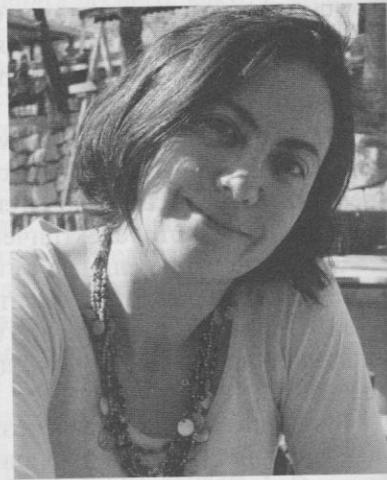

ПОЕЗИЯ

Цветанка Еленкова

Цветанка Еленкова е автор на шест стихосбирки и две книги с есета. Книгите ѝ „Седмият жест“ и „Изкривяване“ са издавани в Англия, САЩ, Сърбия и Франция. Тя е носител на наградата „Дъбът на Пенчо“ за поетическо творчество, 2019 г. Превеждала е поетите Реймънд Карвър, Розалия де Кастро, Богомил Гюзел, Мануел Ривас, Фиона Сампсън и др. Докторант е в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, където работи върху теза, свързана с мистическото богословие в поезията и словата на св. Григорий Назиански. Настоящите стихотворения са част от бъдеща книга, посветена на картините на английски художник Джоузеф Търнър. Тя е съуправител на издателство Смол Стейшън Прес.

ШЕСТ БОГОСЛОВСКИ СТИХОТВОРЕНИЯ ВЪРХУ КАРТИНИ НА ДЖОУЗЕФ ТЪРНЪР

ЕЗЕРОТО БАТЪРМИЪР С ЧАСТ ОТ КРОМАКУОТЪР, КЪМБЪРЛАНД, ПОРОЙ

(изложена 1798)

Каква е разликата между пирамидата като втори Мон Блан
отляво

и триъгълника със животворното око в средата
отдясно?

Разликата е както между мрака египетските порази
и Светата Троица

Защото Тя изпраща Завета дъгата с нетварната светлина
между лодката в помръкналото око и Себе Си –

гва паралелни свята

долният – сянка на горния

дори повече – черното в сянката

(защото няма по-страшно от това
да си сянка на сянката)

на английски художник
Прес.

ПОРОЙ

Втори Мон Блан

и помежду им четвърт от окръжност
от бял хляб с квас
и всички издълбани върху него които ни посрещат
Богородица с ангелите Иоан Предтеча мъчениците
пророците апостолите
една вградена стълба в окръжността
която започва от равнището на водата и
води към небето
стълба от рътлини
стълба като Иакововата –
не знаеш кое е началото кое края ѝ
стълба като на Иоан Лествичник –
срещу седемте гръха по една добротел
но и като ограда простряла се отляво надясно
да пази пасътвомо
Това е тази надежда между нас
това причастие

ДЯВОЛСКИЯТ МОСТ И КЛИСУРАТА ШЬОЛЕНЕН

(1802)

Рисунката трябва да изобразява Дяволския мост над клисурата Шьоленен с водонада и войници от двете страни – едните облечени в бяло, вероятно руснаци. Мостът е току-що възстановен след разрушаването му във Френско-руската война през 1799 г. Но за мен интересен е фактът, че по тази рисунка е поръчана картина от някой си търговец на вино Джон Олнат през 1803-1804 г. Въпросният мост е конче на друг, близо до италианската граница, който се нарича Скокът на свещеника.

Зашото всъщност проломът е потир за вино със столчето му стеснено, където двете срещуположни скали се срещат. Дъното е мостът, а съдържанието – Младенецът, повит в пелени. Водонадът се излива в потира, свлича се ледник. Христос тепърва ще го превърне в кръв. Три са, които освещават, пише св. Григорий – водата, кръвта и духа. Богоявление, Възкресение и Петдесетница. Пристъпващите към трапезата в тази каменна църква са светиите от Изток – на фона на пиянчника пустиня, с нимбове. В долния рег. На втория (стъпили сякаш върху тях, върху раменете им) се виждат хора с натоварено магаре – товарът му е в червено, пише. Но странно, защо товарът наподобява малък кръст като Онзи,

който влиза в Иерусалим. На моста са други хора, облечени във фелони*, подобаващи за Възкресение. Колко малки са само в сравнение със светиите, с помира, гве точки. Но трябва да преминат моста, да го преименуват, да поднесат даровете на хората и от тях на Бога.

КАНАЛЪТ ЧИЧЕСТЪР

(около 1828)

Черните петна, които виждаме
след гледане към слънцето
са корпуси-ковчези на кораби
с мачтите им – кръстове
Светлината разширява пространството
така че кръгозорът променя канала в езеро
Понякога желязото не е достатъчно в кръвта
особено ако няма за опора никакъв камедрала
и тогава на фона на клепачите ти играят еднодневки
пристици с докове сини петна
корони на дървета като крави
памица коренище мрежа отражение
брязди от четка на небето
Черното се сгъстява на хоризонта
слънцето го изсветлява до синьо
(така се нагъват планински вериги)
монира зеленото в жълто
(казват заради пепелта от избухването на вулкана
Тамбора в Индонезия)
В такъв свят искам да живея
не на крайности контрасти
не на кълбо от противоречия
като змия в пазъв
а на китайска рисунка върху ваза

* Фелонът е дълга и широка дреха без ръкави, която покрива цялото тяло. Носи се от презвитерите по време на тържествено богослужение. – Б.а.

блечени във фелони*,
обнение със светии-
ма, да го преимену-

еднодневки

булкана

Носи се от прези-

ЧЕНИК БР. 1/2021

КАТЕДРАЛАТА ЛИЧФИЙЛД (около 1832)

В основата на катедралата е камъкът
Петър и главата на тъгъла
отношението между тях
когато въпростът се свежда до простото
Любии ли ме?
повторено три пъти
колкото пъти се е отрекъл от Него
В основата на катедралата е кръстът
този *ключ* по думите на св. Ефрем Сирин
в ръцете на Петър пред вратата
там където Сфинксът е измествен от Христос
и парадигмата на човека във времето
е измествена от любовта
(понеже кръстът е символ и на безусловната любов*)
Паси моите овчици
жертвенната любов
тази любов която е повече дори от любомъдритето
Но защо това три
Защо тези три
Заради самодостатъчността но и заради благото
Заради събирането но и заради изливането
(защото едното е чудесство а многото – паганизъм)
Заради примера
който поставя основите на отношението между нас
удавено напрежение
полет на птици от жица

СИНИЯТ РИГИ, ИЗГРЕВ

(1842)

Курорт на езерото Лоцерн срещу планината Риги, където
са пребивавали известни творци като Виктор Юго,
Александър Дюма, Брамс, Пърси Шели, Марк Твен и Търнър

В един свят на черно и бяло
на силно бялото прилича на черно**
е нормално белите отражения да са сенки

* Така о. Димитру Станилоае определя кръста в книгата си „Победата на кръста“. – Б.а.
** Лоо Дъ, „Дао дъ Дзин“. – Б.а.

на душите
а черните - на телата
загледани към масива Риги
онази синева етер санфирен под
под нозете на Бога
която някои ще достигнат
с черната череп лодка
след едно плавно пътуване към предела
но не става дума за Лета
(реките нямат хоризонт
нито мъртвите на Хадес)
а за езерото Алоцерн
за светлината изпарения
за слънцето над него
видима звезда бял гълъб
за тази немварна светлина
която покрива като було
под което контурите се мережелеят
но повече белеят
и дори жълтото е приглушено
така че черните петна пред очите
при задържане на погледа са полет
на птици
Светлината е станала лекокрила
Гравитацията на земята се е оттеглила (попада)
пресните са купести облаци
а фаровете светят нагоре като комини
Други ще стигнат до това място по-лесно
не им трябва лодка
зашото са бързоподвижни*
някои деца някои кучета
а останалите като трупове трупчета на брега
телена ограда клонак килнати кръстове
от гробища
главите им ще се отдеят тромаво тежко живак
Чудя се в една такава картина има ли място за Бог
или реда на нещата естествено Го замества
И тогава си спомням тази Старозаветна забрана
да не ядем месото с кръвта му
зашото в кръвта е гушата

* Определение от св. Григорий Назиански за ангелите в неговите „Тайнствени песнопения“. –
Б.а.

СНЕЖНА БУРЯ – ПАРАХОД ПОТЕГЛЯ ОТ ПРИСТАНИЩЕТО

(изложена 1842)

Понякога виждаш истинското лице на нещата
когато ги завъртиши на деветдесет градуса
от хоризонтално във вертикално положение
от легнало в изправено
от смърт във Възкресение
Тогава нещата стават част от цялото
придобиват смисъла си логоса –
написаното име върху бели камъчета на небето
Така че онзи платноход в буря
вече не е платноход
а белег върху ясната страна или светкавица
отляво на Разпятието
(самият Търнър бил привързан за мачтата)
Бурното небе море са скулите Му
или развяятите Му развълнувани коси
Очите се виждат ясно полуопрятворени
в болка или съзерцание
Вижда се и тънката резка в основата на веждите
като бръчка столче на потир фитил на свещ
птица в полет както върху повечето икони
А Разпятието не е вече в прегръдката на Отец
нито в ръката на Богородица
а върху устата защото то е Слово изговорено
Но колко важно е това бяло отражение
и в подножието – пристанището
тази бяла мачта на Голгота (бели кости)
тези бели платна като бяло знаме
не жертва искаам а милост
този бунтовник от ясната страна
който ще възкръсне пръв
прокарарайки пътя за нас

бак
Бог
на

“и песнопения”. –

НИК БР. 1/2021

Цветанка Еленкова/Поезия